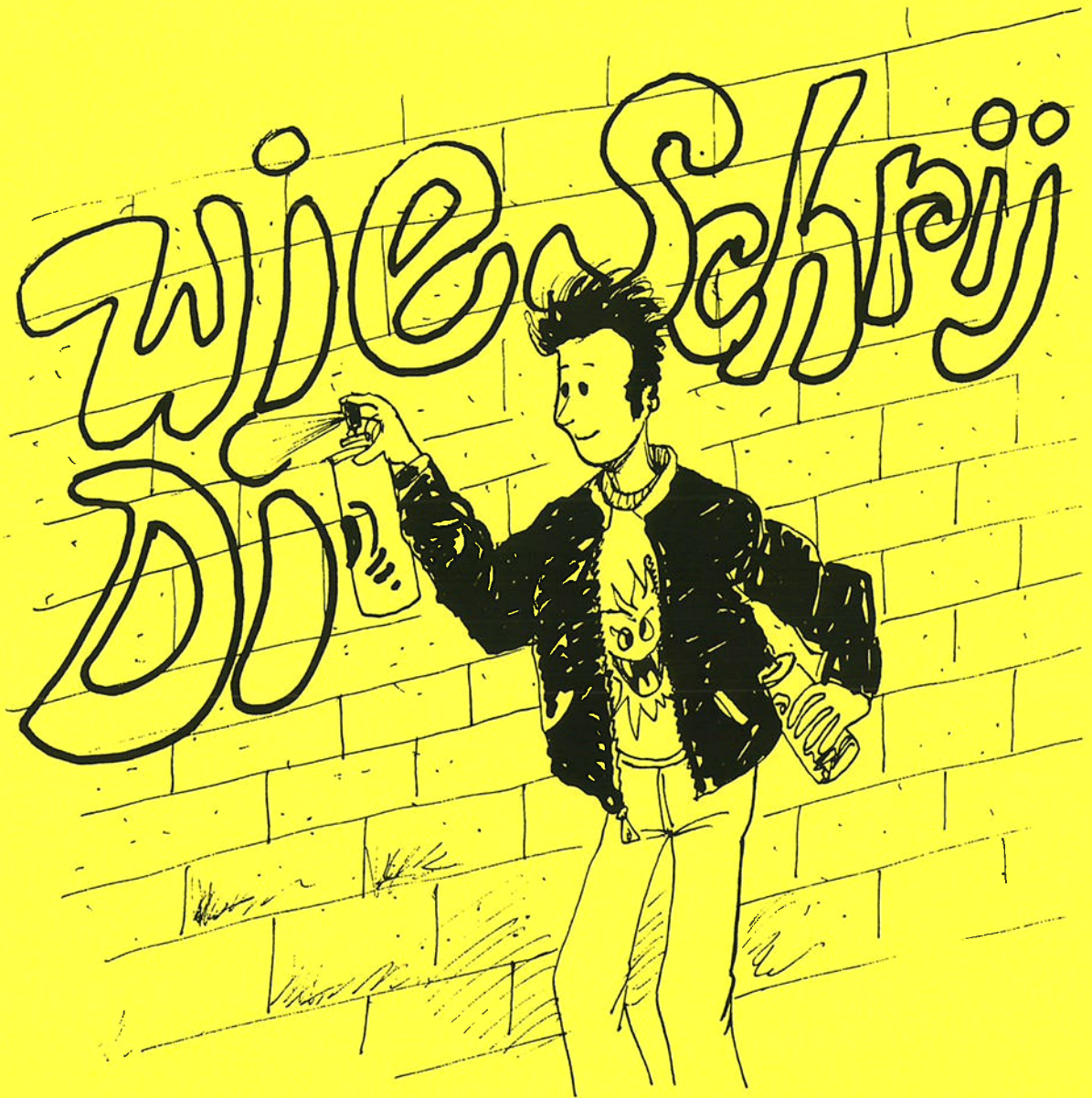

3 Wie schrijft die blijft!

aanvullend contractwerk | kopieerbladen

Kant en Klaar #5 | thema 3

Heeft de 'steen van Abimo' iets te maken met de steen van 'Rosetta'?
Wat betekenen manuscript, scriptorium, miniatuur, initiaal, monnikenwerk?

Al gehoord van runenschrift en de mysterieuze figuren uit Nazca?

Wist je dat Louis Braille het brailleschrift voor blinden uitvond?

Al gelezen hoe een boek tot stand komt? Een monnikenwerk!

We maken kennis met enkele jeugdschrijvers.

Ken jij het bijenschrift?

Schrijf je graag een boodschap aan het ruimtewezentje E.T., een echte filmster?

Decodeer je mee droedels?

Dat en nog veel meer staat je te wachten in dit contractwerk.

Dit heb je nodig: balpen, potlood, kleurpotloden of -stiften,
speciaal schrijfgereef, losse blaadjes papier.

1. Monnikenwerk

Wat die monniken vele eeuwen geleden konden, kunnen wij misschien ook!
Hoe gaan we te werk bij het maken van een oud handgeschreven manuscript?

A. Voorbereidend werk

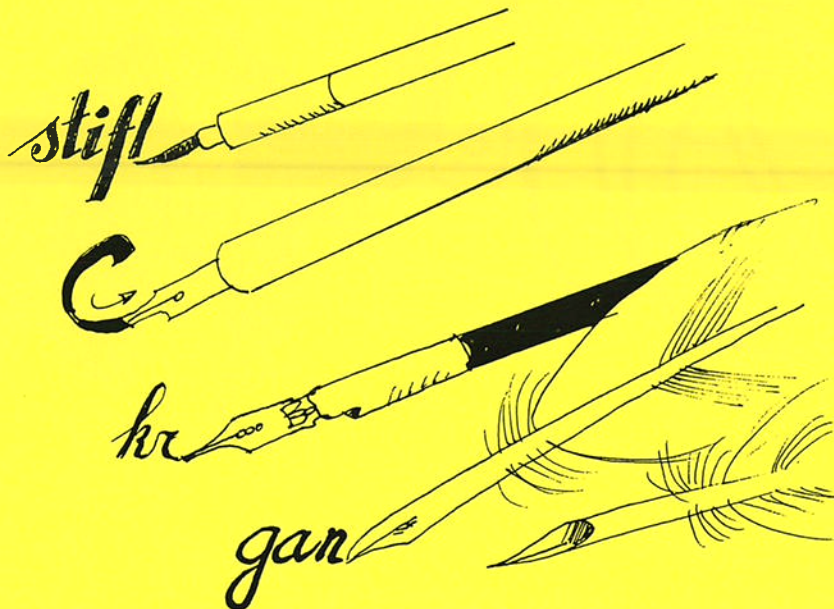
1. Neem een wit blad papier.
2. Vul een teil met sterke koffie of thee.
3. Verouder het papier door het even in de vloeistof te laten weken.
4. Laat het papier drogen.

B. Juffen- of meesterswerk (gevaarlijk!)

5. Leg het papier tussen twee vellen stof en strijk het glad met het strijkijzer.
6. Verbrand de randen van het papier.

C. Monnikenwerk

7. Deel je blad in. Begin met een miniatuur of initiaal. Trek in potlood twee lijntjes om tussen te schrijven en gom die daarna weg. Rond de tekst maak je de randversiering.
8. Kies je schrijfgerief. Werk met een kalligrafiestift, met een kroontjespen en Oost-Indische inkt of met een echte ganzenveer die vooraf gepunt is.

9. Gebruik letters van een oud lettertype. Informatie over lettertypes kun je vinden in boeken over kalligrafie of op je computer. Bekijk de volgende lettertypes eens en maak een keuze: Algerian, Matura MT Script Capital, Monotype Corsiva...
10. Welke tekst ga je nu kopiëren? Dat mag je natuurlijk kiezen: een mooie spreuk, je nieuwjaarsbrief, een gedicht...

Veel plezier met dit monnikenwerk!

2. Kalligrafie

Dit moet je weten!

Kalligraferen is de kunst van het schoonschrift. Ook jij hebt al veel gekalligrafeerd toen je in het eerste leerjaar/groep 3 je eerste lettertjes moest schrijven en in het tweede leerjaar/groep 4 de hoofdletters sierlijk op je blad moest neerpennen. Dat niet iedereen de kunst van het schoonschrijven onder de knie heeft, verneem je meteen.

Dit moet je doen!

A. Lees het gedicht 'De geschiedenis van mijn schrift', geschreven door Hans Kuyper.

Hoe oud was ik? Misschien net vier
toen ik in Blijdorp, Rotterdam,
al huppelend een hoek om kwam
en oog in oog stond met Een Dier
een everzwijn, vlak bij het hek,
de tanden slordig uit z'n bek.

Diezelfde avond, nog steeds bang,
heb ik met wasco op 't toilet
mijn eerste tekens neergezet:
honderd tanden, scherp en lang.
Mijn Altamira, mijn Lascaux,
mijn moeder - vond 't maar zo.

Toen ik voor 't eerst naar school toe ging,
een potlood kreeg en wit papier,
beschreef ik weer mijn Angstig Dier.
Al was het meer een tekening,
een houterig soort hiëroglief.
Ik heb 'm nog. Hij is me lief.

De kleuterjuf zei: 'Hanseman,
mag die hier aan de muur misschien?
Dan kan de hele wereld zien
hoe prachtig jij al teek'nen kan!
(Want dat het niks bijzonders was
hoor je vaak jaren later pas...)

Bij meester Willem, in groep drie,
begon mijn schrijversleed pas goed.
Geen letter wou zoals het moet.
Het bleef een mijl boven mijn knie.
Als iemand zin in lachen had
dan vroeg-ie: 'Kom, Hans. Schrijf 's wat.'

Meester Willem zei: 'Hou vol,
laat ze lachen. 't Is de kift,
niet iedereen kent spijkerschrift...'
Maar hij had ook de grootste lol:
daar kwam hij alweer aangezet
met een verse kleitablet.

In de prehistorische grotten van Lascaux (Frankrijk) en Altamira (Spanje) maakten oermensen prachtige schilderijen van dieren.

Het schrift van de oude Egyptenaren noemen we 'hiërogliefen'. Het bestaat uit pictogrammen en fonogrammen.

4000 jaar geleden ontstond het schrift in Soemerië (nu Irak). Omdat de letters op spijkers leken, noemt men het 'spijkerschrift'.

Ik was onleesbaar en alleen
én verdoemd. Want 't jaar daarna
kreeg ik de brave juf Van A.
Die zat er stevig achterheen:
bijles in het speekwartier!
En 't ergste was - het hielp geen zier.

Want toen ik (jaren later) haar
een brief gaf, keek ze maar één tel
naar het met inkt bedorven vel
en zuchtte schor: 'Ach, laat ook maar...'
Nooit was iemand minder blij
dan juf Van A. die dag met mij.

Zo krabbelde ik jaren door,
want schrijven doen we allemaal.
Een hak- en breekwerk van de taal,
een kartelig gedachtespoor.
En wat ik ook aan moois verzon,
er was geen hond die 't lezen kon.

Een onbeschrijflijk groot verdriet.
Geen typemachine bleek bestand
tegen de onmacht van mijn hand,
en de computer snapt mij niet.
Toch moest ik al een eeuwigheid
iets vreselijks belangrijks kwijt!

En toen, hoera! kwam Leopold.
Mijn letters kwamen keurig net,
uitgelijnd en strak gezet,
juichend van de pers gerold.
Wie kent een mooier schrift dan dit,
vlekkeloos en zwart op wit?

Ik ben gered! Ik ben verlost!
Het opgepotte peuterzeer
schrijf ik helder leesbaar neer
en zonder dat het moeite kost:
'Ik houd veel meer van de giraf!'
Ziezo, hèhè, ik ben eraf.

Hans Kuyper, 'Magische tekens', Leopold

B. Kalligraferen in een ander schrift

Misschien ben jij wel best trots over je eigen handschrift, maar kun jij ook mooi kalligraferen in een ander schrift? Dat kun je meteen bewijzen door de volgende teksten te kopiëren in je mooiste geschrift.

Arabisch schrift:

واحة جواخات

OASE

Japans schrift:

大木

GROOT WOOD

小森

KLEIN WOOD

Hebreeuwse schrift:

א. ת. תורה, חלקים

STUKJE UIT DE THORA

Cyrillisch schrift:

ГРОТЕ ЖМУРФ

GROTE SMURF

3. Moderne tekens

Dit moet je weten!

Tegenwoordig maken mensen veel gebruik van pictogrammen. Dit zijn tekens die je vlug een heleboel informatie verschaffen.

Ben je bijvoorbeeld op zoek naar het toilet dan kan dit pictogram je verder helpen:

Heb je honger, kijk dan uit voor dit pictogram:

Tenslotte kun je hier zalig tot rust komen:

Dit moet je doen!

Opstaan! Werk aan de winkel!

- A. Hieronder lees je een verhaal met pictogrammen. Schrijf het volledig met woorden .
Gebruik eventueel je werkschrift of een los blaadje papier.

Het was een dag. Ik lag moederziel alleen languit op de . Ik staarde naar het plafond waar een haar spon. Uit de klonk . Ik me. En het was nog wel mijn vandaag. Ik had van niemand een gekregen. Plots rinkelde de . Het waren mijn . Of ik geen zin had om met hen mee naar de te gaan? Voor mijn dan nog wel! In een mum van zat ik op mijn en reed ik zo als een richting . Ik fietste voorbij het en de . Daar moest ik voor een en een die sloegen. Gelukkig droeg ik mijn . Even verder zat een me op de hielen. Ik mijn , deed hem op en ging verder met de naar de . Die leek wel aan het andere eind van de . Ik een aan de kassa en ging binnen. Daar zag ik mijn   . (En de was heel .)

- B. Schrijf zelf ook eens een verhaal met pictogrammen. Hiervoor kun jij je computer gebruiken en met symbolen werken.

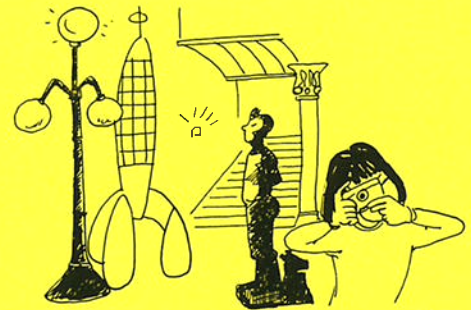

4. Boeken in 't Engels

A. Belgium is famous for cartoons

Lees volgende tekst.

Mosaka has visited Europe and was fond of the 'strip-museum' in Brussels. She writes to her friends: 'In Belgium are many cartoonists. They draw the pictures and invent the stories for the characters. Many of the cartoons are translated in different languages.'

main character	hoofdrolespeler	I'm on strike.	Ik staak.
to visit	bezoeken	to be fond of...	in de wolven zijn van...
many	veel	different languages	verschillende talen
famous	beroemd, gekend	to draw pictures	prenten tekenen
to invent stories	verhalen bedenken	translated	vertaald
cartoonist	striptekenaar	I don't get paid enough.	Ik word niet genoeg betaald.

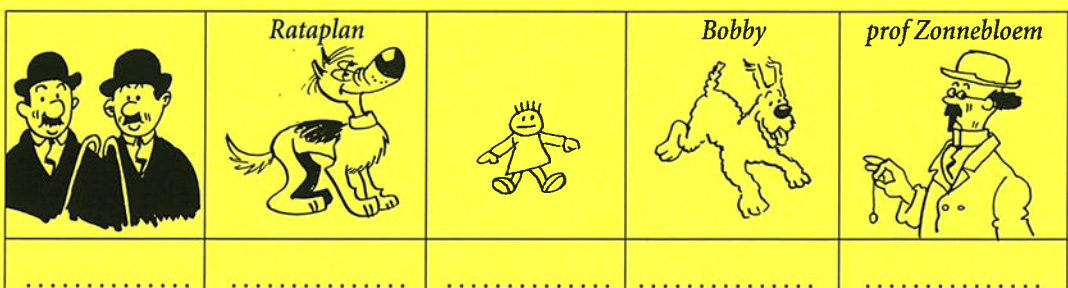
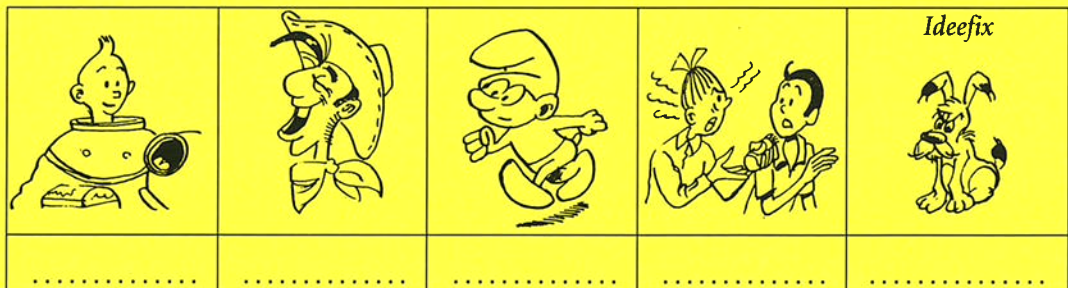

B. Games in the museum

a. Zet de namen van de stripfiguren bij de juiste tekening.

Kies uit:

The Smurfs – Tintin – Spike & Suzy – Snowy – Rin Tin Can – Dogmatix
Lucky Luke – Thomson & Thompson – Cuthbert Calculus – Muffin

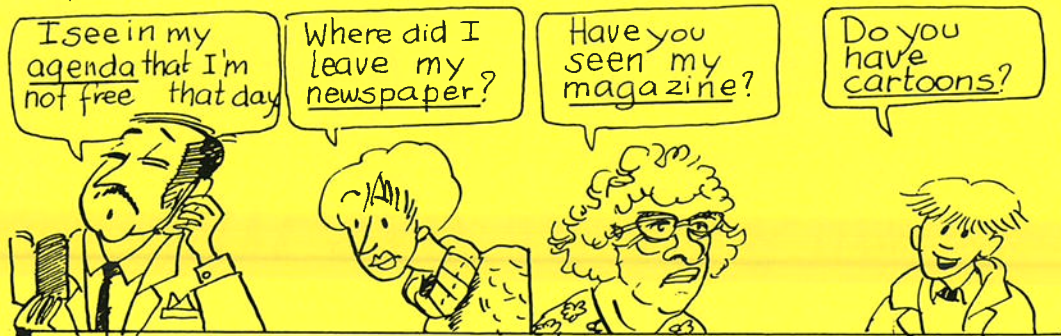
b. Puzzel de titels van de strips bij elkaar.

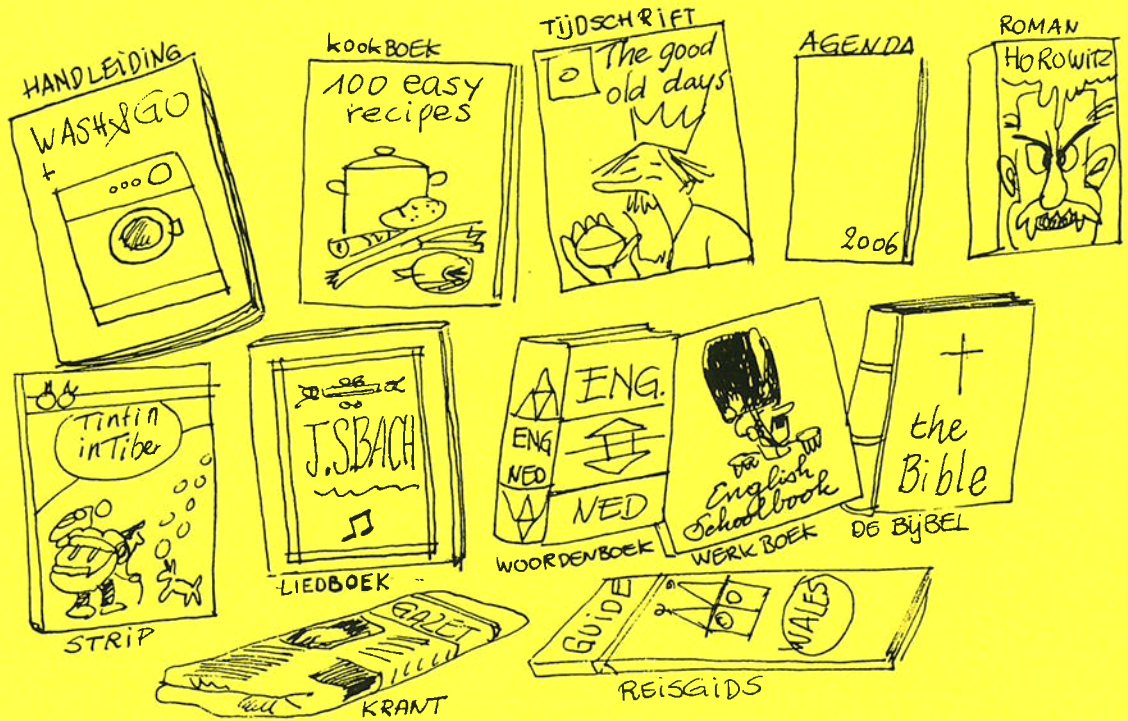
1.	Tintin and the broken ear	A.	De geheimzinnige ster
2.	The shooting star	B.	De zeven kristallen bollen
3.	The crab with the golden claws	C.	Zwarte rotsen
4.	The seven crystal balls	D.	Het geheim van de eenhoorn
5.	The secret of the unicorn	E.	Het gebroken oor
6.	The black Island	F.	De sigaren van de Farao
7.	The cigars of the Pharaoh	G.	De krab met de vergulde scharen

1 en ...	2 en ...	3 en ...	4 en ...	5 en ...
6 en ...	7 en ...	Deze albums zijn allemaal van		

C. Find the right book

Schrijf bij elke persoon de vertaling van zijn of haar boek. Dat boek vind je op de volgende bladzijde.

D. Searching in the library

Gebruik het SISO-systeem om de woorden te vertalen.
 Kies uit en vul: wiskunde, filosofie, kunst, economie, taalkunde, geschiedenis, sociale wetenschappen, godsdienst, aardrijkskunde, hobby.

500 mathematics	600 hobby
.....
400 economy.	700 art
.....
300 social science	800 language
.....
200 religion	900 history
.....
100 philosophy	950 geography

